

РЕШЕЊА

1. **Привреда** је делатност људи која се бави експлоатацијом минералних сировина, производњом материјалних добара и разменом тих добара, као и пружањем услуга ради подмирења људских потреба.

2.

ПРИВРЕДА			
ПРИМАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ	СЕКУНДАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ	ТЕРЦИЈАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ	КВАРТАРНЕ ДЕЛАТНОСТИ
1. пољопривреда	1. рударство	1. трговина	1. образовање
а) земљорадња	2. индустрија	2. туризам	2. наука
б) сточарство	а) тешка	3. саобраћај	3. култура
2. шумарство	б) лака	4. угоститељство	4. здравство
3. лов и риболов	3. грађевинарство	5. услужно занатство	5. управа
	4. производно занатство		6. војска
			7. полиција....

3. Природни фактори: **рељеф, клима, земљиште, воде, рудно и енергетско богатство.**

Друштвени фактори: **демографски** (становништво), **економско-политички** (држава) и **научно-технолошки** (наука и институти).

4. **Национализација** – одузимање земљишта, фабрика, банака, зграда од приватних лица и претварање у

државну (друштвену) својину после Другог светског рата;

„**Прва петолетка**“ – први петогодишњи план 1947-1951. године. Обнова ратом порушене земље. Изградња

путева, пруга, фабрика у СФРЈ – Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији

Транзиција – процес прелажења из државне на тржишну привреду (економију). Почиње 1989. године, па

настављена 2001. године. (сада је то неолиберални капитализам – најгоре могуће);

Приватизација – претварање државних и друштвених предузећа у приватна. Лоше обављена код нас;

5. Привредну делатност која се бави обрадом земље, гајењем и искоришћавањем биљака и животиња и производњом хране називамо **пољопривреда**.

6. То су: **мелиорација** (наводњавање и одводњавање), **механизација** (употреба машина и прикључака), **хемизација** (вештачко ђубриво, пестициди, хербициди, инсектициди...) и **селекција и укрштање биљака** (нове сорте отпорнијих биљака).

7. Употребу машина у пољопривреди називамо **механизација**, процес наводњавања и одводњавања називамо **мелиорација**, а употребу вештачког ђубрива називамо **хемизација**.

8. Стратегија развоја пољопривреде, донета 2005. године обухвата три главна елемента:

1. Завршетак транзиције из социјалистичке (државне) ка тржишној привреди
2. реконструкција и модернизација пољопривредног сектора и
3. интеграција и придруживање Европској унији.

9. а) до 800 метара - **пшеница**

- б) до 900 метара - **кукуруз**
в) до 1500 метара – **раж, јечам, овас**

10. Земљорадња је грана пољопривреде која се дели на:

- а) ратарство (**житарице, индустријско и крмно биље и поврће**)
б) **воћарство** и
в) **виноградарство**.

11. **5 ; 1 ; 6 ; 2 ; 7 ; 3 ; 8 ; 4 ;**

- шећерна репа - 5. Војводина, Поморавље, Мачва, Косово и Метохија;
паприка - 1. Лесковац, Хоргош, Кањижа;
купус - 6. Јужна Бачка, код Футога;
хмељ - 2. Највише око Бачког Петровца;
лан - 7. Централна Србија;
шљива - 3. Западна Србија и Шумадија;
винова лоза - 8. Тимочки и Неготински крај;
вишња - 4. У долини Јужне Мораве, код Вучја;

12. **а, г, ђ** – житарице (пшеница, кукуруз, раж, јечам, овас);

б, в, е – индустријско биље (сунцокрет, шећерна репа, дуван);

д) грахорица - крмно биље, као и сточни грашак;

13. Развоју воћарства у нашој земљи највише одговарају: **б) брежуљкасто-брдовити терени,**

14. Два основна типа сточарске производње су **примитивна** (екстензивна, традиционална) и **савремена** (интензивна).

15. У Војводини је заступљен **интензиван** тип сточарства, а у Централној Србији **екстензиван** тип сточарства.

16. Најстарије делатности којима се човек бавио да би обезбедио себи храну су **лов и риболов**.

17. Шумарство је привредна делатност **која се бави гајењем, очувањем и искоришћавањем шума**.

18. Под шумом је **29,1%** територије Србије, при чему више шума има у **централној Србији** него у **Војводини**.

19. Храст Л; Буква Л;
Јела Ч; Бор Ч;

20. **Т ; Т ; Т ; Н ; 4.** Највише шума се налази у **Централној Србији**;

21. а) енергетски извори минералног порекла – угаљ, нафта и природни гас,
б) руде црних метала - гвожђе, хром, манган, никл, молибден, кобалт,
в) руде обојених метала - бакар, олово, цинк, боксит, антимон, алуминијум,
г) племенити метали - злато, сребро, платина, паладијум,
д) ретки и радиоактивни метали - бор, уранијум
ђ) неметали - лапорац (цемент), глина, азбест, кварц, мермер;

22. Лигнит, нискокалорична врста угља експлоатише се у три басена: **Косовски, Колубарски и Костолачки**.

23. Мрки угаљ се експлоатише у **Ресавско-моравском** басену а најквалитетнији, камени угаљ у **источној Србији** и **Ибарском** басену.

24. Нафта се у нашој земљи експлоатише у **Панонској** области, а рафинерије нафте се налазе у **Панчеву** и **Новом Саду**.

25. **г ; д ; а ; њ ; б ; в ;**

- а) гвожђе – Мокра Гора;
- б) хром – рудник Дева у Метохији;
- в) бакар – источна Србија, око Бора
- г) олово и цинк – Копаонички крај
- д) антимон – западна Србија (Зајача)
- ђ) глина - Војводина

26. Која река у источној Србији се назива златоносном? То је река **Пек**.

27. Неметали: магнезит, азбест и каолин највише се користе за производњу **ватросталних материјала** (опека, керамика, одела).

28. Као важан материјал у грађевинарству, цемент се у нашој земљи експлоатише на четири велика налазишта. То су: **Беочин, Поповац, Косјерић** и **Ђенерал Јанковић**.

29. Руде Н; Угаљ Н; Биомаса О; Соларна енергија О;
Воде О; Дрво О; Нафта Н; Природни гас Н;

30. Највећи потрошачи електричне енергије су: **а) домаћинства; г) индустрија**

31. **7 ; 1 ; 6 ; 2 ; 5 ; 3 ; 4 ;**

- 1. ХЕ „Ђердап“ - Дунав
- 2. ХЕ „Врла“ - Врла
- 3. ХЕ „Бајина Башта“ - Дрина
- 4. ХЕ „Газиводе“ - Ибар
- 5. ХЕ „Међувршје“ – Западна Морава
- 6. ХЕ „Кокин Брод“ - Увац
- 7. ХЕ „Потпећ“ - Лим

32. Прва хидроелектрана у Србији изграђена је 1900.године на реци **Ђетињи**, код **Ужица**, само четири године после прве хидроелектране у свету, изграђене на реци **Нијагари**.

33. **Н ; Т ; Т** ; 1. Наша земља је најбогатија нискокалоричним **лигнитом**.

34. **Тешка индустрија** обухвата експлоатацију минералних сировина, производњу енергије, производњу средстава и материјала (сировина) који се користе у даљој производњи.

35. Гране тешке индустрије су: **рударство, енергетика, металургија, металска и тешка хемијска** индустрија.

36. Металургија се дели на црну и обојену.

- а) Црна металургија обухвата топљење **црних руда** и производњу **црних метала**.
- б) Обојена металургија обухвата топљење **руда обојених** метала (бакар, олово, цинк, боксит...).

37. Једина железара у нашој земљи је она у Смедереву, основана 1913.године (Сартид 1913.). Сировине потребне за њен рад се увозе. 2002.године је продата компанији „ US Steel“, која ју је предала поново Србији 2014.године. Сада се за њу тражи стратешки партнер.

38. а) Глоговац – топионица никла „Фероникл“;

- б) Зајача – топионица алуминијума;
- в) Краљево – хром-магнетитне опеке, „Магнохром“;
- г) Севојно – ваљаоница бакра и алуминијума,
- д) Шабац – топионица цинка и израда белих лимова;
- ђ) Бор – топионица бакра;
- е) Мајданпек – флотација молибдена, вађење злата;
- ж) Звечан – топионица олова и цинка;

39. **Металска индустрија** обухвата прераду метала у полупроизводе и готове производе. Дели се на: металопрерађивачку, машинску, електроиндустрију и бродоградњу.

40. **4 ; 6 ; 8 ; 1 ; 9 ; 2 ; 3 ; 5 ; 7 ; 10 ;**

1. Крагујевац - аутомобили
2. Смедерево – шпорети и пећи
3. Прибој - камиони
4. Јагодина – индустрија каблова
5. Чачак – апарати за домаћинство
6. Прахово – вештачко ђубриво
7. Барич – пластичне масе
8. Крушевац - детерџенти
9. Апатин - бродови
10. Београд – мотори и трактори

41. **Т ; Т ; Н ;** в) Електричне шпорете производи „Милан Благојевић“ у Смедереву.

42. Заокружити **сапуне** зато што се они праве у оквиру лаке хемијске индустрије.

43. Дата су имена неких фабрика. Поред њиховог имена упиши град где се оне налазе: „ИМТ“ - **Нови Београд**, „Прва искра“ - **Барич**, „Гоша“ – **Смедеревска Паланка**, „ФАП“ - **Прибој**.

44. **Лака индустрија** производи средства за потрошњу тј. готове производе. Дели се на прехранбени, текстилну, дрвну, индустрију коже, гуме и обуће, дуванску и лаку хемијску индустрију.

45. Месо и сухомеснати производи – меснопрерађивачка индустрија;

Чоколаде, бомбоне, кекс – кондиторска индустрија;

Брашно, хлеб, тестенине – млинска индустрија;

Сир, маслац, павлака – индустрија млека и млечних производа;

46. Лево су дати називи неких фабрика. У средини напиши град где се налазе, а десно шта производе.

„Фиделинка“ - Суботица - брашно, тесто, хлеб, тестенине

„Сунце“ - Сомбор - уље

„Бамби“ - Пожаревац - кекс, чоколада, бомбоне

„Први мај“ - Пирот - конфекција и трикотажа

„Синтелон“ - Бачка Паланка - теписи и подне облоге